

Akinafarir Namba 2, Pol Timoti baghava an Osiri

Akinafarir Faragha Zuim

Timoti, Pol ko ingangarir gumazim, egha Pol arazir aghuibar an akaghtıma, a dar gın mangasa, kamaghın akınafarir akam Timoti bagha an osiri. Pol ghaze, Timoti uan nıghnızir gavgavımın amırvaghan markı. Egh Kraıs İesusın akar aghuım akurır arazım ataghıraghan markı. Egh Godın akaba bar dar gın mangı. Eghti gumazıba mızazıba ko osımtızıba a darıgham, eghti a gavgavıgh ingangarır God a ganıngızım damuvıra ikıam.

Timoti gumazır nıghnızır aghuıba puvatızıba, me paza mıgeır akaba baraghan markı. Akar kamagh garıba gumazır orazıbar dabırabıbagh asıghası.

Timoti bar deragh Polın arazıbagh nıghnıghıva egh darara gın mangı. Arazır kabanang, pamtem nıghnızır gavgavım itır arazım, ko navır amırızım itım, ko bar ıgharaz darazıgh ifongezım, ko osımtızır avırıba aterım.

Timoti, nı guızın Godın ingangarır gumazımın ikısı, nı mıghı ingar

(Sapta 1-4)

¹ Kı Pol, kı Kraıs İesusın aposel. God uabı uan ifongıamın gın ghua, aposelın ikıasa na mısefe. A fomıra akar dıkırızım gamua ghaze, e Kraıs İesus

ko poroghiv ikiva, egh ikirimirir zurara itimin ikiam. God bizir kamın gun mikimamin ingangarim na ganingi.

² Timoti, ni guizbangira mati nan otarim, ezi ki akınafarir kam ni bagha an osiri. God en Afeziam ko en Ekiam Krais Iesus, aningın apangkuvim ko kuarkuvim ni damuti, ni navir amirizimin iki.

Pol Timoti miġia ghaze, ni akar aghuim akunsi aghumsighan marki

³ Nan ovaviba Godın ingangarim gamua uan araziba deravira da tuisigha arazir aghuibar ġin zui. Ezi ki uaghan kamaghira Godın ingangarim gami. Egha ki arueba ko dimagaribar ki God ko miġia zurara ni ġinighnisi, egha God minabi.

⁴ Ki nın temeribagh niġhniġhavira ikia ua nın ganasa bar ifonge, egh kamaghın ki bar akuegham.

⁵ Ki kamaghın fo, ni guizbangira niġhnizir gavgavim Kraisın iti. Ezi arazir kamra nın inaghamim, Lois ko nın amebam Yunis, aning niġhnizir gavgavim iti. Ezi ki fo, ni uaghan niġhnizir gavgavir kam iti.

⁶ Egha ki ua niġhnizir kam ni ganidi, ni God ni ganingizir bizir aghuim damuti, a nın iki bar gavgafigh, mati gumazim avim givima, an mızariam bar ekefe. Ni fo, ki fomira uan dafarim isa nın dapanim gatizi, God gavgavim isa bizir aghuimin min ni ganingi. Ki datirighın gavgavir kam bagha ni miġel.

⁷ Ni fo, Duar God e ganingizir kam, an e damuti e atiatingan kogham. Godin Duam gavgavim e ganidi, egha en akurvazima e igharaz darazigh ifonge. Egha e gamima, e uaghan deravira uan ikirimirimin gari.

⁸ Kamaghin amizima, ni e uan Ekiamin akam akunsi aghumsighan kogham. Egh ni uaghan nan aghumsighan marki, ki an kalabuziar gumazim. Egh, ni Godin gavgavimin amodoghin na ko akar aghuim akunamin ingangarim bagh osimtizim iniam.

⁹ God en akuragha egha en diagha ghaze, e an gumazamizibara. An en arazir aghuiba bagha en diazir puvati. Fomira dughiar biziba tighar otivamimin, God uabi uan ifongiamin gin ghua en dia. Egha Krai Iesusin ingarimin a en apangkuvigha e gamizima e an gumaziba ko amizibar otifi.

¹⁰ Ezi datirighin Krai Iesus, a Gumazir ua en Akurvazim, a bar azenim girigha gifa. Ezi an ingangarimin, Godin apangkuvim uaghan en azenim giri. Krai Iesus, ovevem in gavgavim gasighasiki. Ezi an akar aghuimin tuavimin, a gumazamiziba bar me gamima me ikirimirir zurara itim gifo.

¹¹ Ezi God kamaghin ifonge, ki akar aghuimin ingangarim damuasa. Kamaghin, an aposelin ingangarim, ko akam akurir ingangarim, ko gumazamizibar sure damuamin ingangarim bagha, a na misefe.

1:7: Lu 24:49, Ap 1:8, Ro 8:15 **1:8:** Ro 1:16, Fl 1:7, Kl 1:24, 1 Ti 2:6
1:9: Ro 8:28, Ef 1:4, 2:8-9, 1 Te 4:7, Ta 3:5, Hi 3:1, 1 Pi 1:20 **1:10:**
 1 Ko 15:54-57, Kl 1:26, Hi 2:14, 1 Pi 1:20 **1:11:** 1 Ti 2:7

12 Ezi kamaghın amizıma ki osımtızir kaba ateri, egha ki aghumsızir puvatı. Ki, gumazir ki nıghnızir gavgavim an itim, ki a gıfogha gıfa. Ezi ki fo, a ingangarir a nan dafarim gatızir kam a de-raghvıram an ganam, egh mamaghıra iki mangıva dughiar Kraıs otoghamımın tugham. Bizir kam bagha ki aghumsızir puvatı.

13 Nı guızın akar ki nı ganıngızir kabagh nıghnıghvıra iki, egh nı arazir kamra gun mıkımıva gumazıba ko amızıbar sure damu. Egh Kraıs İesus ko porogh ikıva, egh bar nıghnızir gavgavim an ikıvıra ikıva, bar uan navim isi ıgharaz darazir anıngıva me gıfongegh. Arazir kamın, nı an gun me mıkım.

14 Eghtı akar aghuir God isa nın dafarim gatızim, nı bar deravıra an gan. A bar bizir aghuım, kamaghın nı bar deragh an gan. Eghtı Godın Duar en aven itim, a ingangarir kam bagh nın akuragham.

15 Nı kamaghın fo, Esian Provınsın gumazıba bar na ategha gıfa. Ezi Figelus ko Hermogenes uaghan na ataki.

16 Ki Ekıam ko mıgıa ghaze, an Onesiforus ko an amuiroghborıba men apangkuvıgham. A fo, Onesiforus dughiar avırıba nan navim gamıma ki bar akonge. Egha ki kalabusın itıma a nan aghumsızir puvatı.

17 A Romın nguıbar ekıamın ghughava, na buriagharuaviava, ghua bar gın na bato.

18 Ki God ko mıgıa ghaze, Ekıam Godın Kotıamın Dughıamın an apangkuvıgham. Nı fo, Onesiforus

1:12: Ef 3:1-2, 1 Ti 6:20, 2 Ti 4:8, 1 Pi 4:19 **1:13:** 1 Ti 1:10, 4:6, 6:3, 2 Ti 2:2, 3:14, Ta 1:9, 2:1, Hi 10:23 **1:14:** Ro 8:11, 1 Ti 6:20 **1:16:** 2 Ti 4:16, 4:19 **1:18:** Ju 21

Efesusın nguıbar ekiamın ikia nan akurvagha ingangarir avıribagh ami.

2

Timoti bar deragh Kraıs İesusın mıdorozir gumazımın ikı

¹ Nan otarım Timoti, nı zurara Kraıs İesusın apangkuvımın amamangatıghtıma a nın akuraghtı nı bar gavgavıgham.

² Nı fo, kı fomıra gumazir avıribar damazımın akar mabav kemezi, nı da baraki. Egh akar kabara nı da ısıva gumazir deravıra Godın ingangarım damuamıbar anıngıgh. Eghtı gumazir kaba, uaghan gumazir ıgharazıbar sure damuamın fofozım ikiam.

³ Nı, Kraıs İesusın mıdorozir gumazir aghuir mamın mın, nı e ko osımtızım ateram.

⁴ Nı mıdorozir gumazımın arazım a gıfo. Gumazıtam a mıdorozir ingangarım gamı, a ingangarır ıgharazıbagh amır puvatı. Bar puvatı. An garır gumazir ekiaba an ingangarım gıfueghasa, a mıdorozir ingangarır aghuımram ami.

⁵ Kamaghıra, gumazıtam ıgharaz darazı ko ivemarıva egh me gafıragh faragh otıvsı, egh a ivemarımın arazıbar gın mangıva, egh bızır aghuıtam inıam. A ivemarımın arazıbar gın mangıvan koghıva, a bızır aghuıtam inıghan kogham.

⁶ Eghtı gumazıtam puvıra uan azenımın ingarıva an oparıva an ganıva, egh a faragh gumazir mabagh itaghıva uan daghebar amam.

⁷ Ni akar ki mikemezir kabagh nighnigh, eghti Ekiam nin akuraghtima ni akar kabar mingariba bar dagh fogham.

⁸ Egh ni zurara Krai Iesus ginighnigh. An aremegha ua dikafi, an Atrivim Devitin ovavimra. Ezi akar aghuir kamra, ki an gun migei.

⁹ Ezi akar aghuir kam bangin gumaziba nan gara ghaze, kar gumazir kuram. Egha me osimtiziba na garisi, egha na isa kalabus gati. Eghti Godin akam, a kalabusin ikeghan kogham.

¹⁰ Ki kamaghin ifonge, gumazamizir God ua bagha miseveziba, uaghan Krai Iesus ko poroghiv iki Godin Akurvazim iniva, ikirimirir aghuir zurara itim iniam. Kamaghin, ki gavgavim uan navim ganigava egha me bagha osimtizir kaba bar ada ateri.

¹¹ Kar guizin akam, e nighnizir gavgavim an ikiam:

“E Krai ko aremeghiva, egh a ko ikirimirir kamın ikiam.

¹² Egh e gavgavighvira ikiva osimtiziba bar a da ater,
egh uaghan a ko atrivimin ikiam.

E akirim ragh a gasaraghti, a uaghan akirim ragh e gasaragham.

¹³ Eghti e an gin angisi a ko akam akirigh,
egh gin uan akar kamın gin mangan koghti,

2:8: Ro 1:3, 2:16, 1 Ko 15:1, 15:4, 15:20 **2:9:** Ap 9:16, 28:31, Ef 3:1, 3:13, Fl 1:7, 1:12-14, Kl 4:3, 4:18 **2:10:** 2 Ko 1:6, Ef 3:13, Kl 1:24 **2:11:** Ro 6:5, 6:8, 2 Ko 4:10-11, 1 Ti 1:15 **2:12:** Mt 10:33, Lu 12:9, Ro 8:17, 1 Pi 4:13 **2:13:** Nam 23:19, Ro 3:3-4, Ta 1:2

a uan akar an amizimîn gîn mangvîra
 ikiam.
 A uabi uan akam gîraghan kogham.
 Bar puvati.”

Timotin ingangarim God gamima a bar akonge

¹⁴ Nî gumazamizibav kîmvîra ikitîma me akar kam gîniğniğh. Egh Godîn damazimîn miğhivîra me mikîm suam, me pura akar muziariba bagh uari adoghadoghan marki. Arazir kam gumazitam akuraghan kogham. Egha a gumazir orazibagh asighasisi.

¹⁵ God nîn ingangarim gan fueghsi, nî pamtem ingar. Nî ingangarir gumazir aghumsizir puvatizimîn mîn ikîva, egh deravîra guizîn akam bîghvîrama a mikîm.

¹⁶ Marazi mîzer kînbav gia akar Godîn niğhnizimîn gîn zuir puvatizibav gei. Eghtî nî akar kaba akîrim ragh dagh asaragh. Nî fo, akar kaba gumazibagh amima me Godîn saghon ghuavîra ikîa ghua bar an saghuiamîn iti.

¹⁷ Gumazir kabanang uan akar kamîn gumazibar sure gamî. Ezî men akar kam, mati duam, a gumazimîn namnam ikîa an isiava anepava a gasighasisi. Men tongîn ikîa akar kabav geir gumazimning, Himeneus ko Filetus.

¹⁸ Aning guizîn akamîn tuavim ataki, egha kamaghîn miğei, “E aremegh ua dikavigha gîfa, kamaghîn e gîn ua dikavighan kogham.” Ezî me akar kamîn gumazamizir mabar niğhnizir gavgaviba dagh asighasisi.

¹⁹ Ezi God mati gumazim dipenimin ingari moghin, a uan siosin ingarasa egha dipenir akinir gavgaviba akunizi da tugh a ikia gavgafi. Egha dipenir akinir kabar a kamaghin osiri, “Ekiam bar uan gumazamizibagh fo.” Egha ua kamaghin osiri, “Gumazamizir Ekiamin ziam itiba, me bar arazir kuraba akirim ragh a dagh asaragh.”

²⁰ E fo, dipenir ekiar mam in averiam, itarir maba iti, me silva ko golin a dar ingari, egha maba me tememin dar ingari, egha maba me nguazimin dar ingari. Maba, ingangarir aghuim bagha dar ingari, egha maba, me ingangarir kiniba bagha dar ingari.

²¹ Kamaghin amizi, gumazitam uan arazir kuraba ateghiva, egh Godin damazim zuegham, a itarir me ingangarir aghuim bagha amizimin min otogham. A God baghavira itir gumazimin ikiam, egh guizbangira uan Ekiamin akurvagham. Egh a ingangarir aghuir guar aviribar amus i ikiam.

²² Kamaghin amizi, ni ifongiar kurar gumazir igiabar navibar otiviba ni akirim ragh dagh asaragh. Egh ni, arazir aghuiba, ko nighnizir gavgavim, ko igharazir darazir ifongezir arazim, ko navir amirizimin arazim, arazir kabanang ni bar pamtem dar suiragh dar gin mangi. Ni, gumazir Godin damazimin zueziba, me Ekiamin ziam fer gumazamiziba, ni me ko ikiva arazir kabar amu.

²³ Marazi akar onganiba ko akar kiniba gamua uari adoghadosi. Ezi ni akar kabanang akirim

2:19: Nam 16:5, 16:26, Ais 52:11, Nah 1:7, Jo 10:14, 10:27, Ro 8:35, 1 Ko 8:3, 1 Jo 2:19 **2:20:** Ro 9:21, 1 Ko 3:12, 1 Ti 3:15 **2:21:** 2 Ti 3:17, Ta 3:1 **2:22:** Ap 9:14, 1 Ko 1:2, 1 Ti 1:5, 6:11 **2:23:** 1 Ti 4:7, 2 Ti 2:16, Ta 3:9

ragh dagh asaragh. Ni fo, akar kaba da gumazibagh amima me akaba uari adosi.

²⁴ Godin ingangarir gumazim igharaz darasi ko uari adoghan kogham. Puvati, a bar men asughasugh deravira me damuam. Egh men tisan aghuimin ikiam. Eghti me an akaba batoghti, an aghumra ikiam.

²⁵ Egh a gumazir akaba batoziba men asughasugh me akirvaghsi mangvira ikiam. Egh a kamaghin damuti, God men akuraghti me ti uan navibagh iraghiva, egh guizin akam gifogham.

²⁶ Satan fomira me gifara me gamizi me an azuazimin aven ikia egha an ifongiamin gin zui. Egh me guizin akam gifogh, men nighnizir aghuariba uamategham, egh Satanin azuazim ategh ua firighregham.

3

Dughiar Abuananaba, gumaziba arazir kurabar amuam

¹ Ezi ni bizir kam gifogh, Dughiar Abuananaba, osimtizir bar kuraba otivam.

² Gumaziba vaghvagh uari baghivira nighnigham, egh me dagiaba baghiva bar kuvigham. Egh me uari uan ziaba fiva, egh igharaz darazir gan suam me pura biziba, egh igharaz darazir ziaba gasighasighiva, egh me uan ameboghfeziabar akaba baraghan kogham. Egh gumazamizir arazir aghuibar me gamiba, me me minabaghan kogham. Me Godin aghuagham.

2:24: 1 Ti 3:2-3, Ta 1:7-9, 3:2 **2:25:** Ga 6:1, 1 Ti 2:4, 6:11, Ta 1:1, 1 Pi 3:15 **3:1:** 1 Ti 4:1, 2 Ti 4:3, 2 Pi 3:3, 1 Jo 2:18 **3:2:** Ro 1:29-31, 1 Ti 1:20, 6:4, 2 Pi 2:3, 2:12

³ Egh me namakabagh ifongezir arazim gifogham kogham. Egh igharaz darasi ko uarir atariva, egh me adariba givan tuaviba puvatigham. Me akar kurabav kimiva igharaz darazi girakirangin me mikimam. Egh me uan navir ghurimin araziba dikabiniva avegham, egh pura gumazibav soghiva me gasighasigham. Egh me arazir aghuibar apanimin ikiam.

⁴ Egh me uan namakaba paz me damuam. Egh me deraghvira nighnighan kogh, egh atamra uan nighnizir kurabar gin mangam. Egh me uarira uarigh nighnigh suam, erara gumazir ekiaba, e bar pin iti. Egh me uan nivafizir agorogebur gin mangisi, egh God gifueghan kogham.

⁵ Egh me pura ifar mikim suam, me Godin gin zui. Egha guizbangira me Godin gavgavim akirim ragha a gasara. Ni gumazir kamaghin amibar saghon iki.

⁶ Ezi men marazi tuaviba buria dipenibar aven ghua amizir nighnizir aghuiba puvatizibar me apezepera, egh kalabuziabar min me gamima me men apengan iti. Amizir onganir kaba me arazir kurar avirim gami, egha dar osimtiziba me taragha uaghiri. Ezi men naviba me gaghuavkirima me arazir kurar mingariba puvatizibar amuasa ifonge.

⁷ Egha amizir kaba me sure damuasa bar ifonge, egha me guizin akam gifoghan kogham.

⁸ Fomira Janes ko Jambres aning Mosesin

3:3: Ta 2:3, 2 Pi 3:3 **3:4:** Fl 3:19, 2 Pi 2:13, Ju 4, 19 **3:5:** Mt 7:15, 7:21, Ro 2:19-20, 2 Te 3:6, 1 Ti 5:8, 6:5, Ta 1:16 **3:6:** Mt 23:14, Ta 1:11 **3:8:** Kis 7:11, Ro 1:28, 2 Ko 13:5, 1 Ti 6:5, 2 Ti 2:25

apanimın iti moghın, gumazir kaba guizın akamın apanim gami. Ezi men niğhniziba deragha ingarir puvatizıma me niğhnizir gavgavim Godın itir puvati.*

⁹ Eghtı men arazir kam bar ekevegham kogham. Gumaziba bar men arazir kabar ganigh fogh suam, da bar ikuvigha ongani, mati gumaziba fomıra Janes ko Jambres aningın arazibar gara ghaze, da bar ikuvigha ongani.

Timoti miğhvıra Godın akamın suiragh

¹⁰ Ezi ni na ko ikiava, egha nan arazir ki manmaghın gumazamizibar sure gamim, ni a gıfo. Ni nan dabirabir arazim ni a gıfo, egha uaghan nan arazibar mıngarim sara. Ni fo, ki niğhnizir gavgavim Godın iti, egha zurara uan navim gavgavim a ganıga ingangarim gami. Egha ki ıgharaz darazigh ifuegha, egha tugha gavgavigha osımtiziba ateri.

¹¹ Ni arazir kurar gumazamiziba na gamiziba, ni dagh fo, egha uaghan mızazir ki Antiok ko Aikoniam ko Listran ikia iniziba sara. Ezi ni fo, me nguıbar ekiar kabar arazir bar kurabar na gami. Ezi Ekiam osımtizir kabar aven nan akurazıma ki deravıra iti.

¹² Bar guızbangıra, gumazir Krais Iesus ko iki Godın arazibar gın mangasa ifongeziba, me bar, gumaziba pazı me damuam.

* **3:8:** (3:8) Judaba kamaghın eghara ghaze, Janes ko Jambres, kar Mosesın dughiamın ikezir Isipın Atrivimın ganganir gumazımın-ıngın zıamning. Ni Kisim Bek 7:22 ko 9:11ın gan. **3:10:** Fl 2:22, 1 Ti 4:6 **3:11:** Sng 34:19, Ap 13:14-52, 14:1-20, 2 Ko 1:10 **3:12:** Mt 16:24, Jo 15:20, 17:14, Ap 14:22, 1 Te 3:3

¹³ Eghti gumazir kuraba ko ifavarir gumaziba, gumazamizibagh ifar mangvira iki. Eghti Satan uaghan me gifaram, eghti men araziba bar kuvigham.

¹⁴ Ezi nırara, ni mighivira guizin akar kamın suiragh, akar ni a inigha nighnızir gavgavim an itim. Guizbangıra, ni bar deravıra e gıfo, e gumazamizir akar kamın nın sure gamiziba.

¹⁵ Egha ni fo, dughiar ni aghirimıra itim, ni faragha Godın Akınafaribar fofozim ini. Akınafarir kaba da nighnızir aghuiba ni ganıdima, ni nighnızir gavgavim Kraıs İesusın ikıva, ni Godın Akurvazim iniam.

¹⁶ E fo, Godın Duam uabi, Godın Akınafarımın aven itir akaba dagh amızı da otifi. Ezi akar kam a bar bizir aghuim, a guizin akamın en sure gamuava, egha gumazamizir nighnıziba derazir puvatızibar akırava, egha en daroriba akırava, egha arazir Godın damazımın derazibar en sure gami.

¹⁷ Kamaghın, akar kaba e Godın gumazamiziba, da e gamima e arazir aghuiba bar da inigha ingangarir aghuibar amuasava ami.

4

Timoti Godın akam akunsi bar gavgafigh

¹ Kraıs İesus uamategh izi atrivimın ikiamın dughiam, a en araziba kotiamın da tuisigham,

3:13: 2 Te 2:11, 1 Ti 4:1, 2 Ti 2:16 **3:14:** 1 Ti 1:13, 1 Ti 2:2 **3:15:**
 Jo 5:39, 1 Pi 1:20-21 **3:16:** Ro 15:4, 2 Ti 2:21, 2 Pi 1:20-21 **3:17:**
 1 Ti 6:11, 2 Ti 2:21 **4:1:** Ap 10:42, Ro 14:9-10, 1 Ti 5:21, 6:13

gumaziba ko amizir ikiavira itiba ko ariaghrez-iba uakan. Kamaghin ki Godin damazim ko Kraisin Iesusin damazimin mighighavira kamaghin ni migia ghaze,

² ni Godin akam akunsi bar gavgafigh. Gumaziba akam baraghasa ifonge, o a baraghan aghua, ni zurara Kraisin akam akunsi pamtem ingar. Egh ni men navibagh inivsi akar gavgavibar me mikim, egh me uan arazir kuraba akirsi me mikimiva, egh me Godin arazibar gin mangisi me mikim. Egh ni asughvira me damuva egh deravira God ifongezir arazibar men sure damu.

³ E fo, dughiam izitima, gumazamiziba ua guizin akam baraghsi ifueghan kogham. Men kuariba akar igharaziba baraghsi bar ikuvigham. Egh me uari bagh tisan aviriba inighti, me akar me oraghasa ifongezibar men sure damuam.

⁴ Kamaghin me guizin akam akirim ragh a gasaragham. Egh me pura eghaghanir kinir igharaziba baragham.

⁵ Eghti ni uabi, ni zurara deravira nighnigh ikiva osimtiziba ko mizaziba ater. Egh akar aghuim akurir ingangarim damu. God gumaziba ko amizibar akurvaghamin ingangarim ni ganingi. Kamaghin ni ingangarir kam deraviram a damu.

Pol ovengamin dughiam roghira ize

⁶ Ezi ki uabi, nan ovevemın dughiam roghira ize. Eghti nan ghuzim mati wainin dipar me God

4:2: Ap 20:20, 20:31, 1 Ti 4:13, 5:20, Ta 1:13, 2:15 **4:3:** 1 Ti 1:10, 4:1, 2 Ti 1:13, 3:1, 3:6 **4:4:** 1 Ti 1:4, 4:7, Ta 1:14 **4:5:** Ap 21:8, Ef 4:11, 2 Ti 1:8, 2:3 **4:6:** Fl 1:23, 2:17, 2 Pi 1:14

ganıdimın mın, abuan irasava ami. Nan dughiar ki mangamim a roghıra izegha gıfa.

⁷ Ki pamtem ingara akar aghuim deravıram anekuri, mati ivemarir gumazim pamtem ivemari. Egha ingangarir God na ganıngızim ki anegıfa, mati ivemarir gumazim uan ivemarim anegıfa. Egha ki nıghnızir gavgavir Godın itim, ki pamtem an suiragha mamaghıra iti.

⁸ Ezima ivezir aghuim a na mızuai iti, mati ivemarir gumazim an ivezir aghuim a mızuai. Ezi ivezir aghuir kam a kamakın, God na mıkim suam, ni nan damazımın dera. Ekiam arazir aghuimra gın mangıva gumazıba ko amızıba kotıamın aven men arazıba tuisıgham. Egh Dughiar Kraıs Otoghamim, a ivezir aghuir kam na danıngam. Egh a narara danıngan kogham. Puvati. A ivezir aghuir kam isi, gumazamızir a mızua a uamategh izamin dughiam gifongezıba, a bar me danıngam.

Timoti zuamıra Pol bagh izi

⁹ Ni damu, zuamıra na bagh izi.

¹⁰ Ni oragh! Demas, a nguazir kamın bizıba bagha bar ifuegha, kamaghın a na ategha gıfa, egha a Tesalonikan nguıbamın ghu. Ezi Kresens Galesian Provinsın ghu, ezi Taitus Dalmesian Distrıghın ghu.

¹¹ Luk uabıra na ko iti. Kamaghın amızıma ni Mak batoghıva a inıghıva a ko izi. A gumazir aghuir ingangaribar nan akurvazim.

4:7: 1 Ko 9:24-25, Fl 3:14, 1 Ti 6:12, Hi 12:1 **4:8:** 1 Ko 9:24-25, 2 Ti 1:12, Je 1:12, 1 Pi 5:4, MAA 2:10 **4:9:** 2 Ti 1:4 **4:10:** 2 Ko 8:23, Ga 2:3, Kl 4:14, Fm 24, Ta 1:4, 1 Jo 2:15 **4:11:** Ap 12:12, 12:25, 13:13, 15:37-39, Kl 4:10, 4:14, Fm 24

¹² Ni fo, ki Tikikus amadazima an Efesesin nguibamin ghu.

¹³ Ni izisi, nan azenan azuir korotiar ruarim inigh izi. Ki Troasin nguibamin ikia Karpusin dipenimin anetaki. Egh akinafarir righiziba sara inigh. Bar bizir ekiam, ni akinafarir me asizir inibar ingariziba da inigh izi.

¹⁴ Aleksander, gumazir ainin bizibar ingarim, a bar paza na gami. Ekiam gin an arazir kurar an amizir kam ikaragham.

¹⁵ Eghti ni uaghan gumazir kam bagh gan. A bar guizbangira en akabar apanim gami.

¹⁶ Ki faragha Kotin tugha akaba ikarvazima gumazitam na ko tugha nan akamin akurazir puvati. Gumaziba bar na ataki. Ki God ko mikimtima, a men arazir kurar kam ginighnighan kogham.

¹⁷ Ezi Ekiam uabi nan boroghin ikia gavgavim na ganidi. Kamaghin amizima ki akar aghuim bar anekurima, Kantrin Igharazibar Gumaziba, me bar a barasi. Ezi ki ovengasava amima God nan akura, mati a laionin akamin ua na ini.

¹⁸ Ezi Ekiam me na damuamin arazir kuraba, a nan akuragham. Egh a deravira na damuva nan aku uan Nguibar a ikiava atrivimin itimin mangam. Eghti e an ziam fi mamaghira ikiam. Bar guizbangira.

¹⁹ Ni nan akam isi, Prisila ko Akwila, ko Onesiforusin amuiroghboribar aning suam, Afeziam ia

4:12: Ap 20:4, Ef 6:21-22, Kl 4:7-8 **4:13:** Ap 20:6 **4:14:** Sng 28:4, 62:12, Snd 24:12, Ap 19:33, Ro 2:6, 1 Ti 1:20, MAA 18:6 **4:16:** Ap 7:60, 2 Ti 1:15 **4:17:** Sng 22:21, Dan 6:22, Ap 23:11, 27:23, 2 Pi 2:9 **4:18:** Sng 121:7, Ro 11:36, Ga 1:5, Hi 13:21 **4:19:** Ap 18:2, 2 Ti 1:16-17

ko iki.

²⁰ Erastus Korin'in nguibam'in ikiavira iti. Ezi Trofimus areima ki anetaghizima a Miletus'in nguibam'in iti.

²¹ Ni damu, zuamira na bagh izi. Ni suighsuightima, amozim ko aminir orangtizim'in dughiam otogham.

Yubulus ko Pudens ko Linus ko Klodia ko Rom'in nguibam'in itir Kraisin adarasi, me akam amaga ghaze, Afeziam ni ko iki.

²² Ekiam nin duam ko iki. Egh an apangkuvim bar moghira ia ko iki.

Godin Akar Aghuim; Akar Dikirizir Gavgavir Igiam

The New Testament in the Aruamu language of Madang Province, Papua New Guinea, 2004 Edition Nupela Testamen long tokples Aruamu long Madang Provins long Niugini long 2004

copyright © 2004 Pioneer Bible Translators and the Bible Society of Papua
New Guinea

© Faith Comes by Hearing

Language: Aruamu

Translation by: Pioneer Bible Translators

Godin Akar Aghuim in the Aruamu Language

This translation was produced by Pioneer Bible Translators, and was
published in 2004 by the Bible Society of Papua New Guinea.

If you are interested in obtaining a printed copy, please contact the Pioneer
Bible Translators at www.pioneerbible.org

This translation is made available to you under the terms of the Creative
Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in
any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are
licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses,
please contact the respective copyright owners.

2025-05-15

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 15 May 2025 from source files
dated 15 May 2025

8f6beb37-6783-55d5-91ed-8321cc3f5eea